



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

שמות פרק יב'

(יד) וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכְרוֹן וְחֻגְתֶּם אֹתוֹ חֹג לַיהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּתְחַגְּגוּהוּ: (יד) וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכְרוֹן וְחֻגְתֶּם אֹתוֹ חֹג לַיהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּתְחַגְּגוּהוּ: (יד) וַיְהִי יוֹמָא הַדְּרִין לְכוֹן לְדוֹכְרָנָא וְתַחֲגוּן יַמְיָה חֲנָא קְרָם וְיִ לְדְרִיכוֹן קִיָּם עֲלָם תַּחֲגַגְיָה:

(טו) שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חֶמֶץ וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבַעִי: (טו) שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חֶמֶץ וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבַעִי: (טו) שְׁבַעַת יוֹמִין פִּסִּיר תִּיכְלוּן בְּרָם בְּיוֹמָא קְדַמָּא תִּבְטְלוּן חֲמִיעַ מִבְּתֵיכוֹן אַרִי כָּל דְּיִכּוֹל חֲמִיעַ וְיִשְׁתַּצִּי אֲנָשָׂא הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא קְדַמָּא עַד יוֹמָא שְׁבִיעָאָה:

(טז) וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶה לֹא יַעֲשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם: (טז) וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶה לֹא יַעֲשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם: (טז) וּבְיוֹמָא קְדַמָּא מְעַרַע קְדִישׁ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מְעַרַע קְדִישׁ יְהִי לְכוֹן כָּל עֵיבִידָא לֹא יִתְעַבֵּד בְּהוֹן בְּרָם דִּי מִתְאַכֵּל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא בְּלַחֲדוּהִי יִתְעַבֵּד לְכוֹן:

(יז) וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַמִּצְוֹת כִּי בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת עַבְדֹּתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם: (יז) וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַמִּצְוֹת כִּי בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת עַבְדֹּתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם: (יז) וְתִשְׁרוּן יַת פִּסִּירָא אַרִי בְּכִרּוֹ יוֹמָא הַדְּרִין אִפִּיקִית יַת חִילִיכוֹן מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְתִשְׁרוּן יַת יוֹמָא הַדְּרִין לְדְרִיכוֹן קִיָּם עֲלָם:

(יח) בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב תֹּאכְלוּ מִצַּת עַד יוֹם הָאֶחָד וְעֵשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב: (יח) בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב תֹּאכְלוּ מִצַּת עַד יוֹם הָאֶחָד וְעֵשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב: (יח) בְּנִיסּוֹן בְּאַרְבַּעַה עָסָרָא יוֹמָא לִירְחָא בְּרַמְשָׂא תִיכְלוּן פִּסִּירָא עַד יוֹמָא עֶסְרִין וְחַד לִירְחָא בְּרַמְשָׂא:

(יט) שְׁבַעַת יָמִים שְׂאֵר לֹא יִמְצָא בְּבְתֵיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל מִחֻמְצַת וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ: (יט) שְׁבַעַת יָמִים שְׂאֵר לֹא יִמְצָא בְּבְתֵיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל מִחֻמְצַת וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ: (יט) שְׁבַעַת יוֹמִין חֲמִיר לֹא יִשְׁתַּכַּח בְּבְתֵיכוֹן אַרִי כָּל דְּיִכּוֹל מִחֻמְצָא וְיִשְׁתַּצִּי אֲנָשָׂא הַהוּא מִכְּנַשְׂתָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּגִיּוֹרָא וּבְרִצְבָא דְאַרְעָא:

(כ) כָּל מִחֻמְצַת לֹא תֹאכְלוּ בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם תֹּאכְלוּ מִצּוֹת: (כ) כָּל מִחֻמְצַת לֹא תֹאכְלוּ בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם תֹּאכְלוּ מִצּוֹת: (כ) כָּל מִחֻמְצָא לֹא תִיכְלוּן בְּכָל מוֹתְבִיכוֹן תִּיכְלוּן פִּסִּירָא:

(כא) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסֶחַ: (כא) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסֶחַ: (כא) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל סְבִי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אֲתַנְגִּידוּ וְסִיבּוּ לְכוֹן (מִן בְּנֵי) עֵנָא לְזֹרְעֵיכֶם וְכּוֹסּוּ פֶסְחָא:

(כב) וּלְקַחְתֶּם אֲגֵדַת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בָּדָם אֲשֶׁר בְּסָף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בְּסָף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בִּקְרָ: (כב) וּלְקַחְתֶּם אֲגֵדַת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בָּדָם אֲשֶׁר בְּסָף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בְּסָף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בִּקְרָ: (כב) וְתִסְבּוּן אֶסְרַת

חק לישראל – פרשת בא יום ו'

אזובא ותטבלון בדמא דבמנא ותדון לשקפא ולתרין ספיא מן דמא דבמנא ואתון לא תפקון אנש מתרע ביתיה עד צפרא:

(כג) ועבר יהוה לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יהוה על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: (כג) ועבר יהוה לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יהוה על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: (כג) ויתגלי יי לממחי ית מצרים ויחוי ית דמא על שקפא ועל תרין ספיא ויחוס יי על תרעא ולא ישבוק לחבלא למיעל לבתיכון לממחי:

(כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לה ולבגיה עד עולם: (כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לה ולבגיה עד עולם: (כד) ותשרון ית פתגמא דרין לקים לה ולבגיה עד עלם:

(כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יהוה לכם פאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: (כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יהוה לכם פאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: (כה) ויהי ארי תעלו לארעא דיתו יי לבון כמא די מליל ותשרון ית פלחנא דרין:

(כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: (כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: (כו) ויהי ארי ימרון לבון בניכון מה פלחנא דרין לבון:

(כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: (כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: (כז) ותימרון דבח חיס הוא קדם יי די חס על בתי בני ישראל במצרים פד הוה מחי ית מצראי וית בתנא שזיב וקרע עמא וסגידו:

(כח) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואהרן כן עשו: (כח) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואהרן כן עשו: (כח) ואזלו ועבדו בני ישראל כמא דפקיד יי ית משה ואהרן כן עבדו:

(כט) ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: (כט) ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: (כט) והוה בפלגות ליליא ויי קטל כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דפרעה דעתיד למתב על כרסי מלכותיה עד בוכרא דשביא די בבית אסירי וכל בוכרא דבעירא:

(ל) ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: (ל) ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: (ל) וקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים והות צוחתא רבתא במצרים ארי לית ביתא די לית הוה ביה תמן מתא:

(לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יהוה כדברכם: (לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יהוה כדברכם: (לא) וקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו פוקו מגו עמי אף אתון אף בני ישראל ואזילו פלחו קדם יי כמא דהויתון אמרין:

(לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו פאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי: (לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו פאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי: (לב) אף ענכו אף תורכו דברו כמא די מללתון ואזילו וצלו אף עלי:



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

- (לג) וּתְחַזֵּק מִצְרַיִם עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ בְּלִנְיָ מֵתִים:
- (לג) וּתְחַזֵּק מִצְרַיִם עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ בְּלִנְיָ מֵתִים: (לג) וּתְקִיפֹת מִצְרַיִם עַל עַמָּא לְאוּחָא לְשַׁלְּחוּתְהוֹן מִן אַרְעָא אַרְי אָמְרוּ בְּלִנְיָ מֵתִין:
- (לד) וַיִּשָּׂא הָעַם אֶת בְּצִקוֹ טָרֵם יַחְמִץ מִשְׂאֵרְתָם צָרַת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שְׂכָמָם:
- (לד) וַיִּשָּׂא הָעַם אֶת בְּצִקוֹ טָרֵם יַחְמִץ מִשְׂאֵרְתָם צָרַת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שְׂכָמָם: (לד) וַיִּטַּל עַמָּא יַת לִישִׁיחוֹן עַד לֹא חָמַע מוֹתֵר אַצְוֹתְהוֹן צָרִיר בְּלִבְשִׁיחוֹן עַל כְּתַפְיָחוֹן:
- (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיִּשְׂאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב וּשְׂמֹלֹת:
- (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיִּשְׂאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב וּשְׂמֹלֹת: (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְדוּ כְּפִתְגָמָא דְּמֹשֶׁה וּשְׂאִילוּ מִמִּצְרַיִם מְנִין דְּכֶסֶף וּמְנִין דְּזָהָב וְלִבְוִשִׁין:
- (לו) וַיְהִי הַיּוֹם נָתַן אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם:
- (לו) וַיְהִי הַיּוֹם נָתַן אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם: (לו) וַיְיָ יְהִי יַת עַמָּא לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וּשְׂאִילָנֹן וְרוֹקִינוּ יַת מִצְרַיִם:
- (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶס סִכְתָּה כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף:
- (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶס סִכְתָּה כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף: (לז) וַיִּטְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶס לְסִכּוֹת כְּשֵׁשׁ מֵאָה אֶלְפִין רַגְלָאין גְּבָרִיא בְּרַ מִטְּפֵלָא:
- (לח) וְגַם עָרַב רַב עָלָה אִתָּם וַצֹּאן וּבָקָר מִקְנֵה כְּבֵד מְאֹד: (לח) וְגַם עָרַב רַב עָלָה אִתָּם וַצֹּאן וּבָקָר מִקְנֵה כְּבֵד מְאֹד: (לח) וְאִף נֹבְכְרָאין סְגִיאין סְלִיקוּ עִמְהוֹן וְעָנָא וְתוֹרִין בְּעִירָא סְגִי לְחֻדָּא:
- (לט) וַיֵּאֲפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם: (לט) וַיֵּאֲפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם: (לט) וְאִפּוּ יַת לִישָׂא דֵי אִפִּיקוּ מִמִּצְרַיִם גְּרִיזָן פְּשִׁירֹן אַרְי לֹא חָמַע אַרְי אֲתִרְכוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְאוּחַעֲכָא וְאִף זְוֹדִין לֹא עָבְדוּ לָהוֹן:
- (מ) וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:
- (מ) וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: (מ) וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דֵּי יִתִּיבוּ בְּמִצְרַיִם אַרְבַּע מֵאָה וּתְלָתִין שָׁנִין:
- (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל עַבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל עַבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (מא) וְהָיָה מִסּוּף אַרְבַּע מֵאָה וּתְלָתִין שָׁנִין וְהָיָה בְּכֹרֵן יוֹמָא הַדִּין נָפְקוּ כָּל חִילְיָא דִּין מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:
- (מב) לַיִל שְׁמֵרִים הוּא לִיהוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא הַלְּיָלָה הַזֶּה לִיהוָה שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם: (מב) לַיִל שְׁמֵרִים הוּא לִיהוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא הַלְּיָלָה הַזֶּה לִיהוָה שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם: (מב) לַיִלִי נְטִיר הוּא קָדָם יְיָ לְאַפְסוּתְהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם הוּא לַיִלְיָא הַדִּין קָדָם יְיָ נְטִירִין לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֵיהוֹן:
- (מג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֹאכַל בּוֹ:
- (מג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֹאכַל בּוֹ: (מג) וַיֹּאמֶר יְיָ לְמֹשֶׁה וְלְאַהֲרֹן דָּא גְזִירַת פֶּסַחָא כָּל בְּרַ יִשְׂרָאֵל דִּישְׁתַּמַּד לֹא יָכוֹל בִּיהַ:
- (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּה אִתּוֹ אִזּוֹ יֹאכַל בּוֹ: (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּה אִתּוֹ אִזּוֹ יֹאכַל בּוֹ: (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּה אִתּוֹ אִזּוֹ יֹאכַל בּוֹ: (מד) וְכָל עֶבֶד גְּבֵר זְבִינִי כְּסָפָא וְתַגְוֹר יִתִּיהַ כְּכֹן יָכוֹל בִּיהַ:
- (מה) תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא יֹאכַל בּוֹ: (מה) תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא יֹאכַל בּוֹ: (מה) תּוֹתְבָא וְאַגִּירָא לֹא יָכוֹל בִּיהַ:

חק לישראל – פרשת בא יום ו'

(מז) **בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו:** (מז) **בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו:** (מז) בחבורא חדא יתאכל לא תפיק מן ביתא מן בסרא לברא וגרמא לא תתברון ביה:
(מז) **כל עדת ישראל יעשו אתו:** (מז) **כל עדת ישראל יעשו אתו:** (מז) **כל כנשתא דישראל יעברון יתיה:**

(מח) **וכי יגור אתך גר ועשה פסח ליהוה המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו והיה פאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו:** (מח) **וכי יגור אתך גר ועשה פסח ליהוה המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו והיה פאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו:** (מח) וארי יתגיר עמך גיורא ויעבד פסחא קדם יי מגור ליה כל דכורא ויבכו יקרב למעבדיה ויהי פניציבא דארעא וכל ערלא לא יכול ביה:

(מט) **תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוכם:** (מט) **תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוכם:** (מט) **אורייתא חדא יהא ליעיבא ולגיורא דיתגירון ביניבון:**

(ג) **ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואת אהרן כן עשו:** (ג) **ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואת אהרן כן עשו:** (ג) **ויעברו כל בני ישראל כמא די פקוד יי ית משה וית אהרן כן עברו:**

(גא) **ויהי בעצם היום הזה הוציא את בני ישראל מארץ מצרים על עבאתם:** (גא) **ויהי בעצם היום הזה הוציא את בני ישראל מארץ מצרים על עבאתם:** (גא) **והוה בכרו יומא דרין אפיק יי ית בני ישראל מארעא דמצרים על חיליהון:**

יג (א) **וידבר יהוה אל משה לאמר:** (א) **וידבר יהוה אל משה לאמר:** (א) **ומליל יי עם משה למימור:**

(ב) **קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא:** (ב) **קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא:** (ב) **אקדש קדמי כל בוכרא פתח כל ולדא בבני ישראל באנשא ובבעירא דילי הוא:**

(ג) **ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא יאכל חמץ:** (ג) **ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא יאכל חמץ:** (ג) **ואמר משה לעמא הוון דכירון ית יומא דרין די נפקתון ממצרים מבית עבדותא ארי בתקוה ידא אפיק יי יתכון מכא ולא יתאכל חמיע:**

(ד) **היום אתם יצאים בחדש האביב:** (ד) **היום אתם יצאים בחדש האביב:** (ד) **יומא דין אתון נפקון בחדא דאביבא:**

(ה) **והיה כי יביאך יהוה אל ארץ הפנעני והחתי והאמרי והחוי והיבوسی אשר נשבע לאבתיהך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה:** (ה) **והיה כי יביאך יהוה אל ארץ הפנעני והחתי והאמרי והחוי והיבوسی אשר נשבע לאבתיהך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה:** (ה) **ויהי ארי יעלנך יי לארעא דכנענאה וחתאי ואמוראי וחזאי ויבוסאי די קיים לאבתיהך למתן לך ארעא עבדא חלב ודבש ותפלח ית פלחנא חדא בחדא דרין:**

(ו) **שבעת ימים תאכל מצות וביום השביעי חג ליהוה:** (ו) **שבעת ימים תאכל מצות וביום השביעי חג ליהוה:** (ו) **שבועא יומין תיכול פטירא וביומא שביעאה חגא קדם יי:**

חק לישראל – פרשת בא יום ו'

- (ז) שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג ליהוה: (ז) שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג ליהוה: (ז) פטיר ותאכל ית שבעת יומיו ולא יתחזי לה חמיע ולא יתחזי לה חמיר בכל תחומך:
- (ח) והגדת לבנה ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: (ח) והגדת לבנה ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: (ח) ותחזי לבנה ביומא ההוא למימר בריל דין עבד יי לי במפקי ממצרים:
- (ט) והיה לה לאות על ידה ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיה כי ביד חזקה הוצאה יהוה ממצרים: (ט) והיה לה לאות על ידה למען תהיה תורת יהוה בפיה כי ביד חזקה הוצאה יהוה ממצרים: (ט) ויהי לה לאות על ידה ולזכרון בין עיניך בריל תהי אוריתא דין בפומך ארי בידא תקיפא אפקה יי ממצרים:
- (י) ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה: (י) ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה: (י) ותשר ית קומא הדא לזמנה מזמן לזמן:
- (יא) והיה כי יבא יהוה אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לה ולאבותיה ונתנה לה: (יא) והיה כי יבא יהוה אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לה ולאבותיה ונתנה לה: (יא) ויהי ארי יעלף יי לארעא דכנענאי קמא די קיים לה ולאבותיה ונתנה לה:
- (יב) והעברת כל פטר רחם ליהוה וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לה הזכרים ליהוה: (יב) והעברת כל פטר רחם ליהוה וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לה הזכרים ליהוה: (יב) ותעבר כל פתח ולדא קדם יי וכל פתח ולד בעירא די יהי לה דכרין תקדש קדם יי:
- (יג) וכל פטר חמר תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניה תפדה: (יג) וכל פטר חמר תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניה תפדה: (יג) וכל פתח (בוכרא) דחמרא תפרוק באמרא ואם לא תפרוק ותנקפיה וכל בוכרא דאנשא בבניה תפרוק:
- (יד) והיה כי ישאלך בנה מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים: (יד) והיה כי ישאלך בנה מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים: (יד) ויהי ארי ישאלך בנה מחר למימר מא דא ותימר ליה בתקוף דא אפקנא יי ממצרים מבית עבדותא:
- (טו) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג יהוה כל בכור בארץ מצרים מפכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זבח ליהוה כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: (טו) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג יהוה כל בכור בארץ מצרים מפכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זבח ליהוה כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: (טו) והוה ארי אקשי פרעה לשלחונא וקטל יי כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דאנשא ועד בוכרא דבעירא על כן אנא דבח קדם יי כל פתח ולדא דכרין וכל בוכרא דבני אפרוק:
- (טז) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים: (טז) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים: (טז) ויהי לאות על ידה ולתפלין בין עיניך ארי בתקוף דא אפקנא יי ממצרים:



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

רש"י

(יז) ושמרתם את המצות – שלא יבאו לידי חמוץ מכאן אמרו תפח תלטוש בצונן. רבי יאשיה אומר אל תהי קורא את המצות אלך את המצות כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצות אלך אם בזה לידך עשה אותה מיד: ושמרתם את היום הזה – ממלככה: לדתתיכם חקת עולם – לפי שלא נא' דורות וחקת עולם על המלככה אלך על החגיגה לכך חזר ושנאו כאן שלא תאמר אזהרת כל מלככה לא יעשה לא לדורות נאמרה אלך לאותו הדור:

(יח) עד יום האחד ועשרים – למה נא' והלא כבר נא' שבעת ימים לפי שנא' ימים ליבות מנין ת"ל עד יום האחד וגו':

(יט) לא ימצא צבתיכם – מנין לגבולין ת"ל בכל גבולך. מה ת"ל צבתיכם מה ביתך ברשותך אף גבולך שברשותך ילא חמוץ של נכרי שהוא אלך ישראל ולא קבל עליו אחריות: כי כל אוכל מחממת – לענוש כרת על השאור והלא כבר ענג על החמץ אלך שלא תאמר חמץ שאריו לאכילה ענג עליו שאור שאינו ראוי לאכילה לא יענג עליו (מכילתא) ואם ענג על השאור ולא ענג על החמץ הייתי אומר שאור שהוא מחמץ אחרים ענג עליו חמץ שאינו מחמץ אחרים לא יענג עליו לכך נאמרו שניהם: בגר ובאזרח הארץ – לפי שהגם נעשה לישראל הולך לרבות את הגרים:

(כ) מחממת לא תאכלו – אזהרה על אכילת שאור: כל מחממת – להביא את תערובתו: בכל מושבתיכם תאכלו מצות – זה בלל למד שתהא ראוייה ליאכל בכל מושבותיכם פרט למעשר שני וחלות תודה (מכילתא ע"ש) ושאנים ראויים ליאכל בכל מושבות אלך צירושלים:

(כא) משכו – מי שיס לו לאן ימשוך משלו: וקחו – מי שאין לו יקח מן השוק: למשפחתיכם – שה לבית אבות:

(כב) אזור – מין ירק שיס לו גבעולין: אגודת אזור – ג' קלחין קרויין אגודה: אשר בסף –

(יד) לזכרון – לדורות: וחגותם אותו – (מכילתא) יום שהוא לך לזכרון אתה חוגגו ועדיין לא שמענו אי זהו יום הזכרון ת"ל זכור את היום הזה אשר ילאתם למדנו שיום היציאה הוא יום של זכרון ואיזה יום ילאו ת"ל (במדבר לג) ממחרת הפסח ילאו הוי אומר יום ט"ו בניסן הוא של יו"ט שהרי ליל ט"ו אכלו את הפסח ולבקר ילאו: לדתתיכם – שומע אני מיעוט דורות שנים תלמוד לומר חקת עולם תחגוהו (מכילתא):

(טו) שבעת ימים – שטיינ"א של ימים: שבעת ימים מצות תאכלו – ובמקום אחר הוא אומר (דברים טז) ששת ימים תאכל מצות (פסחים ק) למד על שביעי של פסח שאינו חובה לאכול מצה ובלבד שלא יאכל חמץ מנין אף ששה רשות ת"ל שבעת ימים זו מדה בתורה דבר שהיה בכלל ויאל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו בלבד ילא אלך ללמד על הכלל כולו ילא מה שביעי רשות אף ששה רשות יכול אף לילה הראשון רשות ת"ל בערב תאכלו מצות הכתוב קבעו חובה (שם כח): אף ביום הראשון תשביחו שאור – מערב יו"ט וקרוי ראשון לפי שהוא לפני השבעה ומאינו מוקדם קרוי ראשון כמו (איוב טו) הראשון אדם תולד הלפני אדם נולדת או אינו אלך ראשון של שבעה ת"ל לא תשחט על חמץ לא תשחט הפסח ועדיין חמץ קיים (מכילתא): הנפש הוא – כשהיא בנפשה וזדעחה פרט לאנוס: מישראל – שומע אני תכרת מישראל ותלך לה לעם אחר ת"ל במקום אחר מלפני בכל מקום שהוא רשותי: (טז) מקרא קדש – מקרא שם דבר קרא אותו קדש לאכילה ושתיה וקסות (מכילתא): לא יעשה בהם – אפי' ע"י אחרים: הוא לבדו – (יכול אף לעו"ג ת"ל הוא לבדו יעשה לכם לכם ולא לעו"ג) הוא ולא מכשיריו שאפשר לעשותו מערב יום טוב: לכל נפש – אפי' לבהמה יכול אף לנכרים ת"ל לכם (נ"א אף) (ביאה כח ב"ר):



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

– יש שם זכור מת אינן שם זכור גדול שזכית קרוי זכור שנאמר (תהלים פט) אף אני זכור אחתהו ד"ל מזכירות מזנות תחת זעליהן ויולדות מרווקים פנויים והיו להם זכורות הרבה פעמים הם חמשה לחשה אחת כל אחד זכור לאזיו:

(לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה – מגיד שהיה מחזר על פתחי העיר ולועק היכן משה שרוי היכן אהרן שרוי: גם אחס – הגברים: גם בני ישראל – הטף: ולכו עזדו וגו' כדברכס – הכל כמו שאמרתם ולא כמו שאמרתני אני זכור לא אשלח זכור מי ומי ההולכים זכור רק לאנכס ובקרכס יג. גם לאנכס גם בקרכס קחו. ומהו כאשר זכרתם (שמות י) גם אתה תתן זכורנו זכרים ועולות: (זכ) קחו כאשר זכרתם וזכרתם גם אותי – התפללו עלי שלא אמנת שאני זכור (מכילתא):

(זג) כלנו מתים – אמרו לא כגזרת משה הוא שהרי אמר ומת כל זכור וכאן אף הפשוטים מתים ה' או י' זכית א' (מכילתא): (זד) טרם יחמץ – המזריים לא הגיחוס לשהות כדי חימוץ: משארותם – שירי מנה ומרור (מכילתא): על שכמם – אע"פ שזמנות הרבה הולכו עמהם מחזבים היו את המזות (מכילתא):

(זה) כדבר משה – שאמר להם זמריים (שמות יא) וישאלו איש מאת רעהו: ושמלות – אף הן היו חסודות להם מן הכסף ומן הזהב והמאוחר זפסוק חסוד (מכילתא): (זו) וישאלום – אף מה שלא היו שואלים מהם היו נתנים להם אתה אומר אחד טול שנים ולך: וינללו – ורוקינו:

(זז) מרעמסס סכותה – ק"ד מיל היו זכור שם לפי שעה שנאמר (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים: הגברים – מזן עשרים שנה ומעלה:

(זח) ערב רב – תערובות אומות של גרים: (זט) עגות מזות – חררה של מנה זכק שלל החמיץ קרוי מנה: וגם זדה לא עשו להם – (מכילתא) לדרך. מגיד שזחן של ישראל שלל אמרו היאך נלא למדבר זכלל זדה אלל

זכלי כמו ספות כסף: מן הדם אשר זכף – למה חזר ושנאו שלל תאמר זכילה אחת לשלל המתנות לכך נאמר עוד אשר זכף שזתה כל נתונה ונתונה מן הדם אשר זכף על כל הגעה זכילה: ואתם לא תלאו וגו' – מגיד שמאחר שנתנה רשות למשחית לחבל אינו זכחין זין זדיק לרשע ולילה רשות למחזבים הוא שנא' (תהלים קד) זו תרמוש כל חיתו יער:

(כג) ופסח – וחמל וי"ל ולג: ולא יתן המשחית – ולא יתן לו יכולת לזכר כמו (זראשית לא) ולא נתנו אלהים להרע עמדי: (כה) והיה כי תזאו – תלה הכחוז מנה זז זביאתם לזרץ ולא נתחייבו זמדבר אלל זפסח אחד שששו זשנה השנית על פי הדבור: כאשר זכר – והיכן זכר (שמות ו) והזאתי אתכם אל הזרץ וגו':

(כז) ויקוד העם – על זשורת הגאולה וזיאת הזרץ וזשורת הזנים שיהיו להם:

(כח) וילכו ויעשו וגו' – (מכילתא) וכי זכר עשו והלא מראש חודש נאמר להם אלל זכיון שקבלו עליהם מעלה עליהם הכחוז זאלו עשו: וילכו ויעשו – אף ההליכה מנה הכחוז ליתן שזר להליכה ושזר לעשיה: כאשר זרה ה' את משה ואהרן – להגיד שזחן של ישראל שלל הפילו זכר זכלל מזות משה ואהרן ומהו זן עשו אף משה ואהרן זן עשו:

(כט) וה' – כל מקום שנא' וה' הוא זכית זינו שהוי"ז לשון חוספת הוא כמו פלוני ופלוני: זבה כל זכור – אף של אומה אחרת והוא זמזריים: מזכור פרעה – אף פרעה זכור הי' ונשתייר מן הזכורים ועליו הוא אומר (שמות ט) זעבור זאת העמדתיך: עד זכור השזי – שהיו שזחין לזידם של ישראל ועוד שלל יאמרו יראתנו הזיאה הפורענות זז וזכור השפחה זכלל הי' שהרי מנה מן החסוד שזכלן עד הפחות וזכור השפחה חסוד מזכור השזי:

(ל) ויקם פרעה – ממטתו: לילה – ולא זדרך המלכים זשלל שעות זיום: הוא – תחילה ואח"כ עזדיו זמלמד שהיה הוא מחזר על זתי עזדיו ומעמידן: כי אינן זית אשר אינן שם מת



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

לאזביו שבשמים. ואחד נכרי ואחד ישראל מומר במשמע (מכילתא):

(מד) ומלחה אותו אז יאכל בו – רבו (יבמות ע"א) מגיד שמילת עבדיו מעבדתו מלאכול בפסח דברי רבי יהושע. ר"א אומר אין מילת עבדיו מעבדתו מלאכול בפסח. א"כ מה ת"ל אז יאכל בו. העבד:

(מה) תושב – זה גר תושב; ושכיר – זה הנכרי ומה ת"ל והלא ערלים הם ונאמר וכל ערל לא יאכל בו אלא כגון ערבי מהול וגבועני מהול והוא תושב או שכיר:

(מו) בבית אחד יאכל – (מכילתא) בחבורה אחת שלא יעשו הגמנין עליו שתי חבורות ויחלקוהו. אתה אומר בחבורה אחת או אינו אלא בבית אחד כמשמעו וללמד שאם התחילו והיו אוכלים בחצר וירדו גשמים שלא יכנסו לבית ת"ל על הבתים אשר יאכלו אותו בהם מכאן שהאוכל אוכל בשני מקומות: לא תוליא מן הבית – מן החבורה: ועלם לא תשברו בו – הראוי לאכילה כגון שיש עליו כזית בשר יש בו משום שבירת עלם אין עליו כזית בשר או מוח אין בו משום שבירת עלם:

(מז) כל עדת ישראל יעשו אותו – למה נאמר לפי שהוא אומר בפסח מצרים שה לבית אבות שנמנו עליו למשפחות יכול אף פסח דורות כן תלמוד לומר כל עדת ישראל יעשו אותו:

(מח) ועשה פסח – יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד תלמוד לומר והיה כאזרח הארץ מה אזרח בארבעה עשר אף גר בארבעה עשר: וכל ערל לא יאכל בו – להביא את שמתו אחיו מחמת מילה שאינו מומר לערלות ואינו נלמד מבן נכר לא יאכל בו:

(מט) תורה אחת וגו' – (מכילתא) להשוות גר לאזרח אף לשאר מנות שבתורה:

(כ) פטר כל רחם – שפתח את הרחם תחלה כמו (משלי יז) פוטר מים ראשית מדון וכן (תהלים כב) יפטירו בשפה יפתחו שפתים: לי הוא – לעלמי קניתים ע"י שהכיתי בכורי מצרים:

(ג) זכור את היום הזה – למד שמזכירין יציאת מצרים בכל יום:

האמינו והלכו הוא שמפורש בקבלה (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעורידך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה ומה שבר מפורש אחריו קודש ישראל לה' וגו':

(מ) אשר יאכלו במצרים – אחר שאר הישיבות שיאכלו גרים בארץ לא להם: שלשים שנה וארבע מאות שנה – בין הכל משנולד יאחק עד עכשיו היו ארבע מאות שנה משהיה לו זרע לאברהם נתקיים כי גר יהיה זרעך ושלשים שנה היו משנגזרה גזירת בין הבתרים עד שנולד יאחק. וא"א לומר באמ"ל לבדה שהרי קהת מן הבאים עם יעקב הי' לא וחשוב כל שנותיו וכל שנות עמרם בנו ושמונים של משה לא תמלאם כל כך וע"כ הרבה שנים היו לקהת עד שלא ירד למצרים והרבה משנות עמרם נבלעים בשנות קהת והרבה משמונים של משה נבלעים בשנות עמרם הרי שלא תמלא 7 מאות לביאת מצרים והזקקה לומר על כרחך שאף שאר הישיבות נקראו גרות אפי' בחברון כענין שנאמר (בראשית לה) אשר גר שם אברהם ויאחק ואומר (שמות ו) את ארץ מגוריהם אשר גרו בה לפיכך אתה צריך לומר כי גר יהיה זרעך משה' לו זרע. וכשתמנה ארבע מאות שנה משנולד יאחק תמלא מביאתו למצרים עד יציאתו ר"י שנה וזה אחד מן הדברים ששינו לתלמי המלך:

(מא) והי מקץ שלשים שנה וגו' והי בעלם היום הזה – (מכילתא) מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכבן המקום כהרף עין צט"ו בניסן באו מלאכי השרת אלל אברהם לבשרו צט"ו בניסן נולד יאחק וצט"ו בניסן נגזרה גזירת בין הבתרים:

(מב) ליל שמרים – שהיה הקב"ה שומר ומנפה לו לקיים הבטחתו להוליאם מארץ מצרים: הוא הלילה הזה לה' – הוא הלילה שאמר לאברהם בלילה הזה אני גואל את בניך: שמרים לכל בני ישראל לדרתם – משומר ובא מן המזיקין כענין שנא' ולא יתן המשחית וגו':

(מג) זאת חקת הפסח – בי"ד בניסן נאמרה להם פרשה זו: כל בן נכר – שנתנכרו מעשיו



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

ותקיימוהו שם (מכילתא): נשבע לך – והיכן נשבע לך (שמות ו) והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי וגו': ונתנה לך – (מכילתא) תהא דעיניך כאלו נתנה לך צו ביום ואל תהי דעיניך כירושפת אבות:

(יב) והעברת – אינן והעברת אלל לטון הפרשה וכן הוא אומר והעברתם את נחלתו לבתו: שגר בהמה – נפל ששגרתו אמו ושלתו בלא עתו ולמדך הכתוב שהוא קדוש בצורה לפטור את הבא אחריו ואף שאינו נפל קרוי שגר כמו שגר אלפיך. אבל זה לא בא אלל ללמד על הגפול שהרי כבר כתיב כל פטר רחם. ואם תאמר אף צכור בהמה טמאה במשמע בא ופירש במקום אחר דבקרד ובלאנך. לטון אחר יש לפרש והעברת כל פטר רחם בצכור אדם הכתוב מדבר:

(יג) פטר חמור – ולא פטר שאר בהמה טמאה גזרת הכתוב הוא לפי שנמשלו צכורי מצרים לחמורים. ועוד שסייעו את ישראל ביציאתן ממצרים (שאינן לך אחד מישראל שלא נטל הרבה חמורים) טעונים מכספם ומזהבם של מצרים: תפדה צפה – נותן שזה לכהן ופטר חמור מותר בהגאה והשה חולין ביד כהן: וערפתו – עורפו בקופיץ מאחוריו והורגו. הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו (מכילתא): וכל צכור אדם דבניך תפדה – חמש סלעים פדיונו קרוב במקום אחר:

(יד) כי ישאלך צנך מחר – יש מחר שהוא עכשיו ויש מחר שהוא לאחר זמן כגון זה וכגון (יהושע כב) מחר יאמרו בניכם לבנינו דבני גד ובני ראובן: מה זאת – זה תנוק טפש שאינו יודע להעמיק שאלתו וסותם ושואל מה זאת ובמקום אחר הוא אומר (דברים ו) מה העדות והחקים והמשפטים וגו' הרי זאת שאלת בן חכם. דברה תורה כנגד ארבעה בנים תם רשע ושאינו יודע לשאול והשואל דרך חכמה:

(טז) ולטוטפת בין עיניך – תפילין ועל שם שהם ארבעה בתים קרויין טטפת טט בכחפי שתים פת באפריקי שתים (סנהדרין ז) ומנחם חזרו עם (יחזקאל כא) והטף אל דרום (מיכה

(ז) צחדש האביב – וכי לא היינו יודעין באיזה חדש ילאו אלל כך אמר להם ראו חסד שגמלכם שהוציא אתכם צחדש שהוא כשר ללאת לא חמה ולא אנה ולא גשמים. וכן הוא אומר (תהלים סח) מוציא אסירים צכופרות חדש שהוא כשר ללאת:

(ה) אל ארץ הכנעני וגו' – (תנחומא) אע"פ שלא מנה אלל חמשה עממין כל שבעה גויים במשמע שכולן צכלל כנעני הם ואחת ממשפחת כנען היתה שלא נקרא לה שם אלל כנעני: נשבע ללבותיך וגו' – באברהם הוא אומר (בראשית טו) ביום ההוא כרת ה' את אברהם וגו' וצילחק הוא אומר (שם כו) גור בארץ הזאת וגו' וציעקב הוא אומר (שם כט) הארץ אשר אתה שוכב עליה וגו': זאת חלב ודבש – חלב זב מן העזים והדבש זב מן התמרים ומן התאנים (מגילה ו): את העבודה הזאת – (פסחים לו) של פסח והלא כבר נאמר למעלה והיה כי תבואו אל הארץ וגו' ולמה חזר ושנאה בצביל דבר שנתחדש בה. דפרשה ראשונה נאמר (שמות יב) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם צבן רשע הכתוב מדבר שהוציא את עצמו מן הכלל וכאן והגדת לבנך צבן שאינו יודע לשאול והכתוב מלמדך שתפתח לו אתה דבדרי אגדה המושכין את הלב:

(ח) צעבור זה – צעבור שאקיים מצותיו כגון פסח מצה ומרור הללו: עשה ה' לי – רמז תשובה לבן רשע לומר עשה ה' לי ולא לך שאלו היתה שם לא היית כדאי ליגאל (מכילתא):

(ט) והיה לך לאות – יציאת מצרים תהיה לך לאות: על ידך ולזכרון בין עיניך – רוצה לומר שתכתוב פרשיות הללו ותקשרם צראש וצזרוע: על ידך – יד שמאל לפיכך ידכה מלא דפרשה שניה (פסוק טז) לדרוש בה יד שהיא כהה (מכילתא מנחות לו):

(י) מימים ימימה – משנה לשנה (שם לו): (יא) והיה כי יביאך – יש מרבתינו שלמדו מכאן שלא קדשו צכורות הנולדים צמדבר והאומר שקדשו מפרש ציאה זו לומר אם תקיימוהו צמדבר תצכו ליכנס לארץ



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

צ) אל תטיפו לשון דבור כמו ולזכרון ציון אותם קשורים ציון העינים יזכור הנס וידבר עיניך האמורה צפרקה לאשונה שהרואה צו:

נביא – ירמיה מו'

(א) הדבר אשר דבר יהוה אל ירמיהו הנביא לבוא נבוכדראצר מלך בבל להכות את ארץ מצרים: (י) הגידו במצרים והשמיעו במגדול והשמיעו בנה ובתחפנחס אמרו התניצב והכו לה כי אכלה חרב סביביה: (ט) מדוע נסחף אפיריה לא עמד כי יהוה הדפו: (י) הרפה פושל גם נפל איש אל רעהו ויאמרו קומה ונשבה אל עמנו ואל ארץ מולדתנו מפני חרב היונה: (י) קראו שם פרעה מלך מצרים שאון העביר המועד: (יח) חי אני נאם המלך יהוה צבאות שמו כי כתבור בהרים וככרמל בים יבוא: (ט) כלי גולה עשי לה יושבת בת מצרים כי נה לשמה תהיה ונצתה מאין יושב: (ב) עגלה יפה פיה מצרים קרץ מצפון בא בא: (כא) גם שכריה בקרבה פעגלי מדבק כי גם המה הפנו נסו יחדיו לא עמדו כי יום אידם בא עליהם עת פקדתם: (כב) קולה כנחש ילך כי בחיל ילכו ובקדמות באו לה כחטבי עצים: (כג) פרתו יערה נאם יהוה כי לא יחקר כי רבו מארבה ואין להם מספר: (כד) הבישה בת מצרים נתנה ביד עם צפון: (כה) אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני פוקד אל אמון מנא ועל פרעה ועל מצרים ועל אלהיה ועל מלכיה ועל פרעה ועל הבטחים בו: (כו) ונתתים ביד מבקשי נפשם וביד נבוכדראצר מלך בבל וביד עבדיו ואחרי כן תשכן בימי קדם נאם יהוה: (כז) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושעה מרחוק ואת זרעה מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנו ואין מחריד: (כח) אתה אל תירא עבדי יעקב נאם יהוה כי אתה אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיה שמה ואתה לא אעשה כלה ויסרתיה למשפט ונקה לא אנקה:

משנה – פרה פרק ה'

(א) המביא כלי חרס לחטאת, טובל, ולן על הכבשן. רבי יהודה אומר, אף מן הבית הוא מביא וכשר, שהכל נאמנים על החטאת. ובתרוומה, פותח את הכבשן ונוטל. רבי שמעון אומר, מן הסדר השני. רבי יוסי אומר, מן הסדר השלישי:

רע"ב – (א) המביא כלי חרס לחטאת – שולך אלל היוצר לקנות ממנו כלי חרס להניח צו אפר חטאת או מי חטאת: טובל וכן על הכבשן – מתחיל לשומן צטורה שלא יגע בהן עם הארץ מקודם שירפו בכבשן שהוא גמר מלאכתו לקבל טומאה: ר'



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

גביו לא חיישין שמא נגע בו עם הארץ, ללא החמירו בתרומה: רבי שמעון אומר מסדר השני – אם פתח עם הארץ את הכבשן ונטל ממנו כלים, אין נוטל מסדר הראשון ליד הכל ממשמשין בו, אבל מסדר השני שתחת הראשון שרי. ורבי יוסי מחמיר ואסר אף מסדר השני. ואין הלכה לא כר' שמעון ולא כר' יוסי אלא אע"פ שמלא הכבשן פתוח הרי הכל בחזקת טהרה, ולוקח אף מסדר הראשון:

(ב) הַמְטָבִיל כָּלִי לַחֲטָאת בְּמִים שְׂאִינָם רְאוּיִים לְקֹדֶשׁ, צָרִיף לְנִגְב. בְּמִים שֵׁיהֶם רְאוּיִים לְקֹדֶשׁ, אֵינוּ צָרִיף לְנִגְב. אִם לְהוֹסִיף לְתוֹכוֹ מִיַּם מְקַדְּשִׁיו, בֵּין כֶּה וּבֵין כֶּה צָרִיף לְנִגְב:

בראוין. אבל אם הטבילו להכניס לתוכו מים שכבר נתן עליהם את האפר, אפילו הטבילו במים חיים, כריך לנגב, שלא יתערבו שאינם מקודשים במקודשים, ותנן לקמן ללוחית של חטאת שפול לתוכה מים פסול:

(ג) קְרוּיָה שֶׁהִטְבִּילָהּ בְּמִים שְׂאִין רְאוּיִין לְקֹדֶשׁ, מְקַדְּשִׁין בָּהּ עַד שֶׁתִּטְמָא. נְטִמָּאָה, אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר, אִם מְקַדְּשׁ הוּא בָּהּ בִּתְחִלָּה, אִף בַּסּוּף יְקַדֵּשׁ בָּהּ. אִם אֵינוּ מְקַדְּשׁ בָּהּ בַּסּוּף, אִף לֹא בִּתְחִלָּה. בֵּין כֶּה וּבֵין כֶּה, לֹא יוֹסִיף לְתוֹכָהּ מִיַּם מְקַדְּשִׁים:

במים טמאים יותר מבמים שאינן ראוין לקדש. ור' יהושע משוה מדותיו. לאי חיישת, הכא והכא תיחוש. ואי לא חיישת, הכא והכא לא תיחוש. אלא בין כך ובין כך, בין בתחלה אם הטבילה במים שאינן ראוין לקדש וניגבה, בין בסוף כשנטמאת והטבילה אפילו בראוין לקדש וניגבה, לא יוסיף לתוכה מים מקודשים, דחיישין שמא תפלוט. ואין הלכה כר' יהושע:

(ד) שְׂפוּפֶרֶת שֶׁחֲתָכָהּ לַחֲטָאת, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, יִטְבֵּיל מִיָּד. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר, יִטְמָא וְיִטְבֵּיל. הַבֵּל בְּשָׂרִים לְקֹדֶשׁ, חוּץ מִחֲרָשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן. רַבִּי יְהוֹדָה מְכַשֵּׁיר בְּקָטָן, וּפּוֹסֵל בְּאִשָּׁה וּבְאַנְדְּרוּגִינוֹס:

הנגמרים בטרהה כריכין טבילה לקודש, שמא נשאר בכלי רוק היוצא מפיו של עם הארץ ועדיין הוא לח בשעת גמרו של כלי ומטמאו. ואע"ג דטומאה זו אינה כריכה הערב שמש אלא טבילה בלבד, מכל מקום איכא הכירא,

יהודה אומר אף מן הבית הוא מביא וכשר – דמהימנינן ליה לעם הארץ אם אומר שממנו על טהרת חטאת, כדלחמרינן צפרק חומר בקודש דעמי הארץ נאמנים על טהרת יין לנסכים ושמן למנחות, שלא יהא כל אחד ואחד צונה צמה לעלמו וסורף פרה הדומה לעלמו והלכה כרבי יהודה: ובתרומה – אם מביא כלי חרס להניח בו תרומה: פות את הכבשן ונוטל – אע"ג שנגמר רופן ולא שמרן. דכיון דעדיין לא נפתח ומלא אצק על

רע"ב – (ב) המטביל כלי לחטאת – כלי שטף שהטבילו כדי למלכות בו מים ולקדשם באפר, אם הטבילו במים שאינן ראוין לקדש כגון במי מקוה שאינם מים חיים: כריך לנגב – הכלי שמא יתערבו שאינם ראוין

רע"ב – (ג) קרויה – דלעת יבשה חלולה ששואבים בה מים: שהטבילה – מעלה בעלמא לחטאת ולא משום טומאה, דהא בחדשה מיירי שלא נטמאת מעולם: במים שאינן ראוין לקדש מקדשים בה – לאחר שנגבה. ולא חיישין שמא בלעה מים שאינן ראוין לקדש ותחזור ותפלוט: נטמאה אין מקדשים בה – ואע"פ שחזר והטבילה. דחיישין שמא תפלוט משקין טמאים הבלועים בה, דקסברי רבנן דמחמרינן טפי

רע"ב – (ד) שפופרת – של קנה: שחתכה – תיקנה לשום בה מי חטאת או אפר חטאת אפילו חתכה חבר שאינו חשוד על הטומאה: ר' אליעזר אומר יטביל מיד – ואיכא היכרא דפרה נעשית בטבול יום, משום דכלים



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

להניח, פרט לחרש שוטה וקטן שאין בהן דעת להניח. ובתור [אסיפת אפרה] כתיבא הך עבודה לקידוש ואין עבודה מפסקת בינתיים, למדנו שכל הכשר לאסיפת אפרה כשר לקידוש: ר' יהושע מכשיר בקטן ופוסל באשה – דאם איתא לכל הכשר באסיפה כשר בקידוש, לכתוב ולקח לשון יחיד בקידוש כי היכי דכתב ואסף לשון יחיד באסיפה, מאי ולקחו, דאפילו הגך דפסולים התם, כשרים הכא, כגון קטן אצל אשה לא, דכתיב ונתן ולא ונתנה (יג):

(ה) **בְּכֹל הַכֵּלִים מְקֻדָּשִׁים, אֲפֵלּוּ בְּכֵלֵי גְלָלִים, בְּכֵלֵי אֲבָנִים, וּבְכֵלֵי אֲדָמָה. וּבִסְפִינָה מְקֻדָּשִׁין בָּהּ. אֵין מְקֻדָּשִׁין לֹא בְּדַפְנוֹת הַכֵּלִים, וְלֹא בְּשׂוּלֵי הַמִּחֶזֶן, וְלֹא בַּמְּגוּפַת הַחֶבֶת, וְלֹא בַּחֲפָנָיו, מִפְּנֵי שְׂאִין מְמַלְאִין וְאֵין מְקֻדָּשִׁין וְאֵין מִזִּין מִי חֲטָאת אֲלֵא בְּכֵלֵי. אֵין מִצִּילִין בְּצַמִּיד פְּתִיל אֲלֵא כֵלִים, שְׂאִין מִצִּילִים מִיַּד כָּלֵי חָרָס אֲלֵא כֵלִים:**

מטומאת אוהל המת על ידי צמיד פתיל, אלא כלים: שאין מצילין מאויר כלי חרס אלא כלים – שאם יפול שרץ באויר כלי חרס, טמא כל מה שבתוכו אע"פ שלא נגע בהן, חוץ מכלים שאין מיטמאין מאויר כלי חרס, ואין כלים מיטמאין מאויר כלי חרס: שאין מצילין – כמו ואין מצילין. דוגמתו צריך פרק קמא דבינה שאפר כירה מוכן הוא, ואמר רבה בגמרא (דף 97 ח) הכי קאמר, ואפר כירה מוכן הוא (יח):

(ו) **בֵּיצַת הַיּוֹצְרִים, בְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי יְהוּדָה מְכַשֵּׁירֶיהֶן, וְחַכְמֵי פּוֹסְלִין:**

פּוֹסֵל – ללא חשיב לה כלי. ואין הלכה כר' יוסי: בינת התרנגולת – קליפתה החיונה: וחכמים פוסלים – שאינה חשובה כלי. והלכה כחכמים:

(ז) **הַשְּׂקֵת שֶׁבִּפְסָלָה, אֵין מְמַלְאִין בָּהּ וְאֵין מְקֻדָּשִׁין בָּהּ וְאֵין מִזִּין מִמֶּנָּה וְאֵינָה צָרִיכָה צַמִּיד פְּתִיל וְאֵינָה פּוֹסְלַת אֶת הַמְּקוּנָה. הִיְתָה כְּלֵי וְחִבְרָה בְּסִיד, מְמַלְאִין בָּהּ וּמְקֻדָּשִׁין בָּהּ וּמִזִּין מִמֶּנָּה וְצָרִיכָה צַמִּיד פְּתִיל וּפּוֹסְלַת אֶת הַמְּקוּנָה. נִקְבָּה מְלִמְטָן וּפְקָקָה בְּסִמְרָטוֹט, הַמִּים שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִין, מִפְּנֵי שְׂאִינָן עֲגָלִים כְּלֵי. מִן הַצַּד וּפְקָקָה בְּסִמְרָטוֹט, הַמִּים שֶׁבְּתוֹכָהּ כְּשֵׁרִים, מִפְּנֵי**

משום דלגבי פרת חטאת עשאה כטמא מת בשביעי שלו ומטמא אדם וכלים, ואי איתא דפרה היתה כריכה הערב שמש, גם היא היתה כריכה: ר' יהושע אומר יטמא ויטביל – דבענין אחר ליכא הכירא, כיון דכלים הנגמרים בטורה לא בעו הערב שמש לקדש והלכה כר' יהושע: הכל כשרים לקדש – כל הטורים כשרים להשליך האפר על גבי המים ואפילו נשים. דכתיב גבי אסיפת אפר הפרה ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה, ודרשין איש, להכשיר את הזר. טהור, ואפילו אשה והניח, מי שיש בו דעת

רע"ב – (ה) **בכל הכלים מקדשים – בין של עץ בין של ערס בין של זכוכית, ואפילו בכלי גללים ללא חשיבי כלי לענין טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים, דכתיב מים חיים אל כלי ולא כתיב אל הכלי: מחז – כלי גדול של חרס שקורין בערבי אלמחגי"ר. ובקאה האחד ממנו עשוי כדמות בית יד והוא שולי המחז. כך פירש הרמב"ם: ואין מזין אלא בכלי – כלומר, שצריך שיהיו המים בכלי בשעת ההזאה: אין מצילין – כל מה שבתוכה**

רע"ב – (ו) **בינת היוצרים – כל כלי שמתחיל יוצר חרס לעשות, עושה תחילה החומר עגול כדורת בינה ועושה לה בית קבול: כשרה – לקדש בה מי חטאת: ור' יוסי**



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

שָׁהֵם עֲגוּלִים כְּלִי. עָשׂוּ לָהּ עֵטְרָה שֶׁל טֵיט וְהִלְכוּ הַמַּיִם לְשָׁם, פְּסוּלִין. אִם הָיָה בְרִיא כְּדֵי שְׂיִנְטֵל עִמָּה, בְּשָׂרִים:

ופקקה – סתמה: מפני שאינם עגולים כלי – כלומר שאין כלי מסבב את המים, לנקב שלמטה מבטלו מתורת כלי, דסתמה של סמרטוט לא משוי לי כלי. אבל כשהנקב מן הצד יש תורת כלי עליו ומקדשים במים שצתוכם שהרי הכלי מסבב, והיינו עגולים כלי: עשה לה עטרה – שוקת תלושה שחיברה בסיד שהיא חסובה כלי ועשה שפה של טיט לפיה סביר ונתמלחה השוקת מים עד שנתמלחת גם השפה, המים פסולים לקדש, לפי שאין התוספתא נחשבת כלי: ואם היה בריא – כלומר אם השפר הזאת חזקה ומהודקת בשוקת עד שאילו תנטל השוקת תנטל גם השפה עמה, כשרים:

רע"ב – (ז) השוקת שצבלע – שוקת היא אבן חלולה שעל שפת המעין והמים נכנסים לה דרך חור שצדופנה ומשקין צה הבהמות. והכא מיידי צבלע מחובר שחקקו, אין נחשב כלי הואיל ולא היה עליו שם כלי תלוש. ואפילו היה תלוש [אלא] שחיברו ולצסוף חקקו: ואינה רכיכה צמיד פתיל – אם היתה צאוהל המת, מלכת על מה שצתוכה צכיסוי לצד צלח צמיד פתיל, לפי שאינה חסובה כלי אלא כצור ודות שמתילין על מה שצתוכן צכיסוי צלח צמיד פתיל, כדתנן פרק ה' לזהלות (משנה ו): ואינה פוסלת את המקוה – אם [נפלו] מי גשמים מתוכה למקוה, אין נחשבים מים שאובים לפסול את המקוה:

(ח) שתי שקתות שבאבן אחת, קדש אחת מהם, המים שבשניה אינן מקדשין. היו נקובות זו לזו בשפופרת הגוד, או שהיו המים צפין על גביהן אפלו בקלפת השום, וקדש את אחת מהן, המים שבשניה מקדשין:

הראשונות של פס היד חוזרות צו צריות, לא הגודל אלא האצבעות הסמוכות לו: או שהיו מים צפין על גביהן – כגון שכותל האמצעי המפסיק צין שתי השקתות נמוך משאר הכתלים: כקליפת השום – כשנתמלאו שתיהן, צפין המים על המחיצה האמצעית כקליפת השום:

רע"ב – (ח) שתי שקתות שצבצבו – הכא מיידי צאן המיטלטלת שאינה סלע מחובר, ושתי שיקתות הללו תורת כלי יש להן: קדש אחת מהן – שנתן אפר פרה צמים שצחחת מהן: כשפופרת הגוד – כמזן קנה שנותן על פי הגוד שצו מריקים היין או המים צתוך הגוד. ושיעורו כדי שיהיו שתי אצבעות

(ט) שתי אבנים שהקיפן זו לזו ועשאן שקת, וכן שתי ערבות, וכן השקת שצחלקה, המים שבביניהם אינן מקדשין. עשאן בסיד או בגפסים והן יכולות להנטל באחת, המים שבביניהם מקדשין:

אלא לאותן שצסדק לא נכנס צהן הקידוש: גפסים – מין סיד הוא ולצן ציותר וקורין לו צלע"ז ייס"ז גיפס:

רע"ב – (ט) שהקיפן – סמכן זו אלל זו. לצון [ואין] מקיפין שתי חציות דמסכת צילה: המים שצנייהן – שצין שתי עריצות ושצין סדק של שוקת – אצל שאר המים מקודשין.

גמרא – נדה דף יז' ע"ב

אמר רבי שמעון בן יוחאי ארבעה דברים הקדוש ברוך הוא שונאן ואני איני אוהבן הנכנס לביתו פתאום ואצ"ל לבית חבריו והאוחז באמה ומשתין ומשתין מים ערום לפני מטתו והמשמש מטתו בפני כל חי אמר ליה רב



חק לישראל – פרשת בא יום ו'

וקערות לאור הנר מפני שאינו מכירן בין בנר של שמן זית בין בנר של נפט שאורו רב אבל שמש קבוע מותר לו לבדוק לאור הנר כוסות וקערות מפני שאינו צריך עיון הרבה ואם היה נר של שמן זית אין מורין לו לבדוק ואע"פ שהוא מותר גזירה שמא יסתפק ממנו. [השגת הראב"ד – כלים הדומים זה לזה ואינן ניכרין אלא בעיון וכו' עד לפיכך שמש שאינו קבוע וכו' א"א בלבול גדול אני רואה בכאן לפי הגמרא והמבין יעיין]:

(ז) נר שאחורי הדלת אסור לפתוח הדלת ולנעול כדרכו מפני שהוא מכבהו אלא יזהר בשעה שפותח ובשעה שנועל ואסור לפתוח את הדלת כנגד המדורה בשבת כדי שתהא הרוח מנשבת בה ואע"פ שאין שם אלא רוח מצויה ומניחין הנר של שבת על גבי אילן המחובר לקרקע ואינו חושש:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל